

BAB TIGA **KAEDAH PENYELIDIKAN**

3.0 PENDAHULUAN

Penyelidikan ini dijalankan sebagai usaha untuk menjawab beberapa persoalan kajian berikut:

- a. Apakah status katalog pusat sumber sekolah menengah dan bagaimanakah katalog ini digunakan untuk pencarian maklumat?
- b. Berapakah bilangan PSS yang masih menggunakan katalog tradisional dan yang telah menggunakan katalog elektronik?
- c. Bagaimanakah status katalog tradisional dari aspek keterkinian pertambahan rekod, penggunaan, dan pengurusannya?
- d. Bagaimanakah pula status katalog elektronik dari aspek jenis, keperluan, fungsi, penggunaannya, dan pengurusannya?

Bab ini menerangkan kaedah-kaedah yang digunakan untuk menjalankan kajian. Oleh itu, bab ini telah dibahagikan kepada beberapa tajuk:

- 3.1 Reka bentuk kajian
- 3.2 Populasi dan persampelan
- 3.3 Profil persampelan
- 3.4 Instrumen penyelidikan
- 3.5 Pengumpulan data
- 3.6 Kesahihan pengumpulan data
- 3.7 Analisa data

3.1 REKABENTUK KAJIAN

Dalam menjalankan penyelidikan ini, reka bentuk penyelidikan adalah satu kaji selidik melalui penggunaan borang soal selidik yang diedarkan kepada responden terpilih. Reka bentuk ini digunakan dalam kajian sains perpustakaan kerana kaedah ini memudahkan penyelidik untuk mengetahui kuantiti koleksi sesebuah perpustakaan; jenis dan bentuk maklumat yang diperlukan pengguna; dan juga untuk mengetahui sikap pustakawan mengenai tugas mereka di mana-mana jenis perpustakaan. Hal ini disokong oleh kenyataan Busha and Harter (1980) di dalam penulisan, mereka menyatakan:

"Within librarianship, survey research methods are the most suitable techniques presently available with which to discern:

- a. *the amount of publication about a library's collection/services.*
- b. *the kinds of information needed by library users and nonusers, as well as the sources on which people most commonly rely (books, periodicals, news ...).*
- c. *attitudes and opinions of librarians about their profession (status, practices, standard and policies)."*

Kajian telah dijalankan mengikut beberapa langkah yang saling berkaitan antara satu sama lain.

- a. Menganalisa bahan-bahan penulisan tentang penggunaan, pengurusan dan status perpustakaan atau PSS.
- b. Membuat penelitian terhadap bahan-bahan penulisan untuk menentukan kajian-kajian yang telah dijalankan terhadap sistem pengurusan koleksi PSS.

- c. Menyediakan senarai soalan-soalan awal kajian.
- d. Membuat penambahbaikan terhadap instrumen kajian, dan soalan soal selidik.
- e. Memohon kebenaran menjalankan kajian daripada Kementerian Pendidikan, Jabatan Pendidikan Negeri Selangor dan Jabatan Agama Islam Selangor.
- f. Menentukan peringkat sekolah yang akan terlibat dengan kajian dengan bantuan penyelia.
- g. Mengedarkan mengutip soal selidik daripada persampelan.
- h. Menemui semula persampelan yang tidak ditemui semasa awal pengedaran soal selidik.
- i. Menyemak data untuk memastikan kesahihan dan kebolehpercayaan jawapan yang diberi.
- j. Menganalisa dan menginterpretasi jawapan dengan membuat koding, membuat jadual dan melaksanakan beberapa pengiraan statistik.

3.2 POPULASI DAN PERSAMPELAN

Berdasarkan maklumat yang diperoleh daripada Pejabat Pendidikan Daerah Klang (PPD), terdapat 26 buah sekolah menengah bantuan penuh kerajaan dan 2 buah sekolah menengah agama di bawah bantuan kerajaan negeri di daerah Klang. Oleh itu, semua penyelaras sekolah menengah ini telah dipilih untuk dijalankan kajian terhadap mereka. Penyelaras PSS dipilih kerana mereka yang banyak menjalankan kerja-kerja dan tugas-tugas pengurusan PSS di sekolah masing-masing.

Keizinan dari Kementerian Pendidikan telah diperoleh melalui borang permohonan menjalankan kajian penyelidikan. Selepas itu, keizinan diperoleh pula dari Jabatan Pendidikan Negeri Selangor. Kemudian, keizinan juga telah diperoleh dari

Jabatan Agama Islam Selangor (JAIS) memandangkan 2 buah sekolah menengah responden adalah tertakluk di bawah peraturan JAIS. Akhirnya, nama-nama sekolah yang dipilih telah disenaraikan (Lihat Lampiran 1). Penyelidik telah menghubungi responden untuk menetapkan hari pertemuan bagi mengedarkan soal selidik.

Soal selidik telah dihantar kepada 28 buah PSS dan dikutip sendiri oleh penyelidik dalam masa 1 minggu yang telah ditetapkan. Mana-mana responden yang tercincir dalam pusingan pertama pengedaran soal selidik telah ditemui semula oleh penyelidik dalam masa 3 minggu berikutnya untuk memastikan responden ada di sekolah semasa ingin ditemui. Persampelan ini telah dipilih kerana kebanyakan sekolah menengah telah mula menggunakan sistem-sistem tertentu dalam pengurusan PSS mereka. Semua responden telah diminta untuk menjawab soal selidik yang diberi secara spontan.

3.3 PROFIL PERSAMPELAN

Penyelaras PSS yang dipilih telah mempunyai beberapa tahun pengalaman tentang pengurusan PSS. Kesemua sekolah yang dihubungi telah bersetuju untuk memberi kerjasama dan janji itu telah ditepati. Kebanyakan penyelaras mempunyai 1 hingga 2 tahun pengalaman dan yang mempunyai sijil kursus dalam pengurusan PSS mempunyai 3 dan lebih 5 tahun pengalaman..

Penyelaras-penyelaras ini telah mengikuti beberapa jenis latihan dan program tentang pengurusan PSS seperti Kursus 35 jam anjuran PSPN dan PKG yang telah diikuti oleh 46.4% responden. Manakala 10.7% responden lagi telah mempunyai Sarjana Muda Sains Pengurusan Sumber Sekolah. Sejumlah 3.6% responden lain pula

telah mengikuti Kursus Sarjana Muda Sains Perpustakaan & Maklumat dari UiTM dan Kursus Sarjana Sains Perpustakaan & Sains Maklumat dari UM. Akhirnya, 3.6% responden lagi telah mengikuti Kursus 35 jam beserta kursus-kursus lain yang dianjurkan oleh PSPN dan PKG zon masing-masing. Kebanyakan program yang disediakan oleh PSPN dan PKG ialah mengenai pengurusan PSS. Penyediaan katalog tradisional telah menjadi salah satu modul untuk Kursus 35 jam yang dianjurkan oleh PSPN dan PKG di setiap zon di daerah Klang Selangor Darul Ehsan.

3.4 INSTRUMEN PENYELIDIKAN

Pengkaji merangka soal selidik berpandukan persoalan penyelidikan yang dibentuk berdasarkan objektif kajian. Muka surat hadapan soal selidik adalah surat iringan yang merupakan pengenalan secara ringkas terhadap tujuan kajian dijalankan.

Kajian mengemukakan 37 soalan untuk memperoleh data. Soalan-soalan ini pula terdiri pada 14 muka surat. Soalan-soalan ini telah ditulis dalam bahasa Melayu memandangkan bahasa Melayu ialah bahasa pengantar bagi sekolah-sekolah di Malaysia. Soalan-soalan yang ditulis telah diberikan kepada beberapa orang guru penyelaras pusat sumber sekolah dalam zon Pusat Kegiatan Guru (PKG) Pelabuhan Klang bagi memastikan agar bahasa yang digunakan dalam kehendak soalan boleh difahami oleh guru-guru berkenaan. Segala komen dan cadangan telah diambil kira bagi membetulkan soalan-soalan yang dikatakan sukar untuk difahami maksud dan kehendaknya. Surat iringan juga telah disertakan untuk menyatakan tujuan dan kepentingan setiap responden untuk menjawab soalan-soalan soal selidik.

Soal selidik telah dibahagikan kepada 4 bahagian. Bahagian A memberi fokus tentang pengalaman penyelaras PSS dan status katalog. Bahagian B pula memberi fokus tentang sistem, penggunaan, pengurusan dan keterkinian katalog tradisional itu. Bahagian C pula memberi fokus tentang jenis sistem yang digunakan, pengurusan, penggunaan dan keperluan katalog elektronik di PSS. Manakala, bahagian D pula mengfokuskan tentang jenis sistem yang mungkin akan digunakan oleh PSS yang belum mempunyai sistem yang sesuai.

Terdapat 3 bentuk soalan yang digunakan iaitu soalan berbentuk tertutup (close-ended question), soalan berbentuk terbuka (open-ended question) dan soalan berdasarkan pilihan jawapan pada skala Likert. Responden diberi peluang menjawab soalan-soalan yang dikemukakan dalam tempoh waktu yang telah ditetapkan. Borang-borang soal selidik ini telah diedarkan terus kepada Penyelaras PSS untuk dijawab dalam tempoh masa yang diberi.

3.5 PENGUMPULAN DATA

Apabila instrumen kajian telah dijawab, pengumpulan data pun telah dimulakan. Permohonan dari Kementerian Pendidikan untuk menjalankan kajian telah dibuat pada bulan Julai 2003. Keizinan dari Jabatan Pendidikan Negeri Selangor pula telah didapati pada bulan Julai 2003 juga. Keizinan dari Jabatan Agama Islam Selangor juga telah didapati pada bulan Julai 2003.

Penyelidik mula mengunjungi responden untuk mengedarkan soal selidik dalam bulan Julai itu juga. Edaran yang kedua mula dibuat dalam bulan Ogos berikutnya.

3.6 KESAHIHAN PENGUMPULAN DATA

Soalan-soalan yang dibentuk telah dicuba uji dengan guru-guru ahli Jawatan Kuasa PSS sekolah penyelidik. Guru-guru ini telah diminta untuk menjawab soalan-soalan yang dibentuk bagi mengetahui sama ada soalan-soalan ini mudah difahami, ayat-ayat yang dibina betul strukturnya, dan hasil dapatan data boleh menjawab objektif dan persoalan penyelidik. Soalan-soalan yang kabur telah dibentuk semula ayat-ayatnya.

Soal selidik yang diterima telah dikodkan mengikut susunan nama dalam senarai sekolah-sekolah yang dipilih dan disenaraikan seperti dalam Lampiran 1.

3.7 ANALISA DATA

Soal selidik yang diterima telah diberi nombor agar mudah untuk dikenalpasti dalam proses penganalisaan data. Data dianalisa selepas semua soal selidik diterima. Secara umumnya, pengkaji berpuas hati terhadap jawapan yang diberikan oleh responden. Cuma segelintir yang tidak menjawab soalan mengikut kehendak soalan.

Maklumat yang diperoleh daripada borang soal selidik telah dianalisis dengan memindahkannya ke dalam jadual tertentu menggunakan kod-kod yang telah dipilih ke dalam sistem perisian SPSS Versi 11.0. Teknik perangkaan yang mudah digunakan sebagai asas penganalisaan iaitu kekerapan dan peratusan.

Keputusan yang diterima telah dipersembahkan dalam bentuk jadual dalam bab yang seterusnya.

3.8 KESIMPULAN

Bab ini menerangkan tentang kaedah yang digunakan untuk menjalankan penyelidikan dengan membincangkan langkah-langkah yang telah dijalankan untuk menyempurnakan kajian. Data-data dalam kajian ini telah diasaskan daripada respon respon 28 orang penyelaras PSS yang menjawab soal selidik yang diberikan. Bab seterusnya akan mempersembahkan penganalisaan data berdasarkan bilangan dan peratusan.